

Govern de les Illes Balears

Conselleria d'Educació i Universitat
Direcció General de Planificació,
Ordenació i Centres

HISTÒRIA DEL MÓN CONTEMPORANI (Batxillerat)

Finalitat de l'assignatura

Aquesta assignatura de primer de batxillerat abasta un període que s'estén des de la crisi de l'antic règim fins a la caiguda del bloc comunista i l'auge del terrorisme islàmic, és a dir, fins als nostres dies. És, per tant, un temps ampli i sobretot complex, perquè els esdeveniments i fenòmens són més densos i més coneguts a mesura que s'aproximen al present. Aquestes característiques podrien crear dificultats a l'alumne si tractàs d'abordar la matèria sense orientacions concretes o prenent fer-ne un estudi exclusivament memorístic. Els professors han de complir la funció de dispensar aquestes orientacions didàctiques i metodològiques. Però, en termes generals, no es tracta d'incorporar acumulativament esdeveniments o dates –encara que uns i altres hagin de retenir-se de manera selectiva com a marcs imprescindibles de coneixement–, sinó de comprendre els processos històrics en la seva dimensió complexa i interrelacionada.

Aquesta forma d'estudi concentra més l'interès en l'abans i en el després que en el fet aïllat, i permet integrar els esdeveniments dins conjunts grans i relacionar causes i conseqüències. L'avaluació del nivell de l'alumne ha d'atendre no tan sols el grau d'informació positiva que posseeixi, sinó també la capacitat demostrada per comprendre-la i interpretar-la des de la pròpia realitat històrica.

És creença universalment compartida per historiadors i professors, però no sempre evident per als alumnes, que la història no és un saber dogmàtic i segur, un edifici acabat, sinó una forma de coneixement que permet successives i diferents aproximacions a la realitat, que impliquen discussió i rectificació, revisió de mètodes i enfocaments; per això, es presenta de vegades un estat de la qüestió o una exposició de les teories i els debats que els punts més complexos han propiciat. Aquesta imatge de la història com una realitat i un saber dialèctics és menys còmoda que el relat lineal i aproblemàtic, però sens dubte més autèntica i més incitadora per a la reflexió crítica. Així doncs, els professors no han de perdre de vista aquest aspecte que, sens dubte, enriqueix les explicacions i han de proporcionar a l'alumne una visió més completa de la història contemporània.

D'altra banda, l'estudi de la nostra disciplina ha d'abordar-se de manera global. No s'han d'oblidar, en la mesura que sigui possible, els aspectes polítics, econòmics, socials, culturals, institucionals, religiosos i els que fan referència al progrés tecnològic. L'estudi del passat no pot ser unidimensional. Si ho fos, mutilaríem una part essencial del passat i oferiríem als alumnes una visió distorsionada de la història que hem d'evitar.

D'altra banda, la metodologia per estudiar l'assignatura ha de ser diversa. Si bé l'exposició doctoral o la classe magistral pot ser, en ocasions, útil i fins i tot necessària, no se n'ha d'abusar. Actualment disposam de multitud de materials i recursos didàctics que poden ser emprats per millorar l'aprenentatge dels alumnes. A més de la utilització de fonts històriques clàssiques, com textos, gràfics, mapes, premsa i estadístiques diverses, hem de recórrer als recursos que ens ofereixen els mitjans audiovisuals i les tecnologies de la informació i la comunicació. Hi ha multitud de documents visuals a Internet que haurien de ser emprats a classe. Mitjançant aquests recursos, podem apropar-nos als personatges i a les èpoques històriques d'una manera més completa i, per què no dir-ho, menys avorrida. El visionament d'un discurs de Hitler o Mussolini, d'un bombardeig durant la Segona Guerra Mundial, de la caiguda del mur de Berlín o de l'impacte dels avions a les Torres Bessones, només per citar uns quants exemples, pot ser més allisonador i aclaridor que la simple narració dels fets que faci el professor. El canvi i l'impacte produït durant els darrers anys per les tecnologies de la informació i la comunicació ha de ser aprofitat, i més en una assignatura que se centra en l'estudi de la història contemporània.

Finalment, l'assignatura d'història del món contemporani ha de servir per fer créixer en els alumnes una actitud responsable i solidària en la defensa de la llibertat i dels drets humans, així com per refermar en ells la importància dels valors democràtics de què gaudim actualment i que tant han costat d'aconseguir. Si ens acostam a aquest objectiu a la vegada que aconseguim que els alumnes recordin les parts essencials del passat del país, la tasca dels docents no haurà estat estèril.

Estructura del currículum

Aquesta assignatura es divideix en deu blocs ordenats cronològicament:

Bloc 1. L'Antic Règim

S'hi estudien succintament les principals característiques de l'Antic Règim, principalment la monarquia absoluta de dret diví com a forma política i la societat estamental i la seva desigualtat jurídica, a més de la Revolució anglesa i el pensament il·lustrat francès com a principals fites que comencen a minar el model de l'Antic Règim.

Bloc 2. Les revolucions industrials: conseqüències socials

Comprèn l'estudi de la revolució industrial iniciada a Anglaterra i la industrialització a la resta d'Europa i les conseqüències econòmiques, socials i demogràfiques que se'n deriven. Es fa especial èmfasi en l'anàlisi de la nova classe social, el proletariat, i les noves ideologies que conformen el pensament dels partits obrers.

Bloc 3. La crisi de l'Antic Règim

Inclou l'anàlisi dels principals esdeveniments que amenaçaven l'Antic Règim: la Revolució Nord-americana, la Revolució Francesa i l'Imperi napoleònic; el retorn al passat de la Restauració; les revolucions burgeses de 1820, 1830 i 1848 i la formació dels estats liberals; les unificacions d'Itàlia i Alemanya com a fenòmens de clar caràcter nacionalista, i, finalment, la independència de les colònies americanes.

Bloc 4. La dominació europea del món i la Primera Guerra Mundial

Aquest extens bloc comprèn l'estudi de la situació dels principals estats durant la segona meitat del segle XIX, a més del colonialisme i l'imperialisme als continents d'Àfrica i Àsia dels països més desenvolupats. Així mateix, s'hi analitzen les tensions mundials que varen provocar la Gran Guerra, el desenvolupament d'aquest conflicte i les conseqüències que se'n deriven.

Bloc 5. El període d'entreguerres, la Segona Guerra Mundial i les seves conseqüències

Comprèn l'anàlisi de la Revolució Russa; el crac de 1929 i els intents de solucionar la Gran Depressió dels anys trenta; la irrupció dels feixismes; les relacions internacionals del període d'entreguerres i, finalment, la Segona Guerra Mundial i les conseqüències que se'n deriven.

Bloc 6. Evolució i enfrontaments de dos mons diferents

S'hi analitza la formació de dos blocs antagònics: el comunista enfront del capitalista; els Estats Units i la Unió Soviètica com a superpotències enfrontades i la Guerra Freda i els escenaris en què es desenvolupa.

Bloc 7. La descolonització i el Tercer Món

S'hi analitza el procés descolonitzador d'Àsia i Àfrica i el paper de l'ONU com a garant d'aquest procés, a més del creixent paper del Tercer Món en l'esfera internacional: el Moviment de Països No Alineats.

Bloc 8. La crisi del bloc comunista

Comprèn l'estudi del col·lapse econòmic del bloc comunista; l'obertura de Gorbtxov (la *perestroika* i la *glasnost*) i la desaparició posterior de l'URSS; la caiguda del mur de Berlín i dels règims socialistes orientals, i el problema dels Balcans i la guerra de Iugoslàvia.

Bloc 9. El món capitalista a la segona meitat del segle XX

S'hi analitza l'estat del benestar europeu; la formació de la Unió Europea i les seves principals institucions; l'evolució dels Estats Units i el Japó des dels anys 60 als anys 90, i els països emergents asiàtics.

Bloc 10. El món actual des d'una perspectiva històrica

Aquest darrer bloc comprèn l'estudi del fenomen de la globalització econòmica; els atemptats de Nova York i la resposta occidental; l'ampliació de la Unió Europea als països de l'Est, i la situació d'Hispanoamèrica els darrers anys, del món islàmic actualment i, finalment, de l'Índia i la Xina durant els dos darrers decennis.

Orientacions metodològiques

Mètodes i propostes didàctiques

Per *metodologia* ens referim al procés d'ensenyament-aprenentatge i al mètode, tècnica, estratègia o activitat didàctica utilitzada. És a dir, que al·ludim al conjunt lògic i unitari dels procediments que dirigiran l'aprenentatge, des de la presentació de la matèria fins a l'avaluació de l'aprenentatge.

Així, la metodologia comprèn tant la descripció de les pràctiques docents com l'organització de la tasca dels docents, i ha de permetre als alumnes un aprenentatge significatiu en relació amb els elements del currículum.

Per *aprenentatge significatiu* entenem el procés d'ensenyament-aprenentatge mitjançant el qual els alumnes són més que uns simples espectadors o receptors de coneixements i s'impliquen en la construcció del coneixement amb la utilització

d'una metodologia activa i participativa, mitjançant la qual els alumnes "aprenen a aprendre".

Recursos didàctics

La selecció dels diferents tipus de recursos que s'han d'utilitzar depèn de l'estratègia didàctica dels professors i de les particularitats del grup classe que les emprin, però sempre tenint en compte que els protagonistes de l'aprenentatge han de ser els alumnes i que els diferents instruments s'han d'adaptar per als alumnes amb necessitat específica de suport educatiu, tal com assenyala la normativa, per fomentar la qualitat, l'equitat, la inclusió educativa i la no-discriminació de les persones amb discapacitat.

No s'ha d'oblidar que el coneixement històric té la potencialitat de formar els alumnes en l'ús d'informació, en la valoració d'interpretacions sobre la realitat i en l'anàlisi dels fenòmens socials, la qual cosa implica que en el desenvolupament de l'ensenyament s'han de fer servir les tècniques, els recursos i els conceptes apropiats.

Les diferents activitats educatives tenen per finalitat ensenyar els alumnes i potenciar la capacitat per aprendre per ells mateixos, per saber treballar tant de forma individual com en equip i per actuar amb creativitat, iniciativa i esperit crític, a través d'una metodologia didàctica comunicativa, activa i participativa i ensenyar a utilitzar els mètodes d'anàlisi, indagació i investigació apropiats.

Alhora s'ha de potenciar l'interès dels alumnes per la tasca duta a terme per l'historiador i sensibilitzar-los per conservar i salvaguardar la documentació històrica, com a via per conèixer el passat, comprendre el present i projectar el nostre futur.

Així mateix, es pretén que els alumnes entenguin, també, que la història té un caràcter reversible, és a dir, quan es descobreixen nous documents o hi ha noves interpretacions sobre alguns fets la història es revisa, per la qual cosa s'han de sensibilitzar els alumnes sobre la importància dels arxius històrics.

El tractament dels continguts es presta a l'ús d'esquemes generals que ajudin els alumnes a situar cronològicament per distingir les característiques dels diferents períodes i a reflexions més generals (de forma oral o mitjançant textos) sobre la

incidència de cadascuna de les etapes en la configuració de la contemporaneïtat i del món actual.

Els recursos didàctics que es poden emprar són amplis i variats, des del clàssic llibre de text fins a la projecció de pel·lícules, documentals, premsa, utilització de les tecnologies de la informació i la documentació, textos històrics i historiogràfics, etc.

Amb les diferents activitats seleccionades s'ha d'intentar que desenvolupin, entre altres aspectes, l'interès i l'hàbit de la lectura, la capacitat d'expressar-se en públic, la comprensió raonada, l'anàlisi crítica, etc.

Per ensenyar els continguts es pot partir de l'exposició dels fets més rellevants que succeeixen en cada període, plantejant interrogants sobre el paper que exerceixen els diferents esdeveniments. El posterior treball amb alguns textos històrics o historiogràfics pot servir per abordar aquestes qüestions de manera més analítica.

El recurs a textos literaris pot ser útil per abordar els canvis en l'àmbit social i de les formes de vida. D'altra banda, és molt útil elaborar treballs amb fonts històriques o historiogràfiques a l'hora de treballar el conflicte social. A més, l'anàlisi de les diverses constitucions pot ser un recurs que permeti recórrer les diferents etapes. També són adequades les anàlisis d'estadístiques, gràfics i dades per analitzar les transformacions econòmiques, i dels gràfics i piràmides per entendre els canvis demogràfics.

I ja que és desitjable que els alumnes disposin d'un marc general de la trajectòria històrica del món contemporani i, al mateix temps, que també adquireixin idees sobre els problemes del nostre temps, cal utilitzar recursos més expositius juntament amb estratègies que facilitin el debat, la reflexió i la confrontació de parers a partir de l'ús de documentació de tipus divers i fer també un tractament interdisciplinari.

Així, per tot això que s'ha exposat, entre la gran varietat de formes metodològiques que el professor pot utilitzar, es pot indicar que aquest pot començar la classe amb un breu resum del que s'ha tractat a la darrera sessió, o bé amb una visió panoràmica del tema. Després d'aquesta part, pot començar l'exposició i el desenvolupament de continguts nous. A continuació, els alumnes han de fer diferents activitats per assolir els coneixements, com ara:

– Lectura i comentari de textos històrics i historiogràfics, mapes i gràfics.

- Confecció d'esquemes o mapes conceptuals del temps històric analitzat.
- Presentació d'informes orals i escrits per estructurar i donar unitat al que s'ha treballat diàriament.
- Debats que permetin la reflexió i la posada en comú dels coneixements adquirits i que desenvolupin les actituds de tolerància i respecte.
- Lectura i comentari de novel·les històriques, aportant una relació de títols suggerits i pautes per comentar-les.

Distribució espai-temps

Les diferents activitats d'ensenyament depenen de la programació feta pels professors de la matèria. La impartició de l'ensenyament es pot fer, entre altres llocs, a una aula normal, a aula matèria o amb visites a diferents exposicions o museus.

Tipologia d'agrupaments

El tipus d'agrupaments dels alumnes depèn del perfil dels professors i de l'activitat programada. Així, pot ser de tipus individual, en petits grups o en grups més nombrosos.

Tractament disciplinari

L'assignatura d'història del món contemporani permet entendre el present com una fase d'un procés inacabat, que es configura a partir d'elements del passat i sobre el qual és possible actuar per modelar el futur.

El tractament disciplinari més directe és amb l'assignatura de geografia, ja que el temari de l'assignatura abasta un àmbit mundial i es produeix el sorgiment de nous països dins el període cronològic i històric previst. Aquest tractament disciplinari també s'ha de fer amb altres assignatures per assolir les competències establertes en la legislació.

Al llarg d'aquesta assignatura es contribueix a desenvolupar en els alumnes el concepte de *ciutadania democràtica*, de *democràcia* i de *drets i llibertats*, i a conèixer i valorar críticament les realitats del món contemporani, els antecedents històrics i els principals factors de la seva evolució. Així, conceptes com la prevenció i resolució pacífica de conflictes, els valors que sustenten la llibertat, la justícia, la igualtat, el pluralisme polític, la pau, la democràcia, el respecte als drets humans o el rebuig de

la violència, entre altres, estan íntimament interrelacionats amb els conceptes pròpiament històrics.

Avaluació

L'avaluació és el procés sistemàtic de recollida i anàlisi d'informació de forma fiable i vàlida per emetre un judici de mèrit o de valor.

L'avaluació formativa és una fase clau en el procés d'ensenyament-aprenentatge, ja que ens permet conèixer si l'estratègia didàctica triada ha estat la més adequada i s'han assolit els objectius proposats. També s'ha d'aplicar l'avaluació sumatòria o procés encaminat a comprovar l'eficàcia del progrés.

Els alumnes tenen dret a ser avaluats mitjançant criteris objectius, així com a conèixer els resultats del seu aprenentatge, de manera que els criteris d'avaluació han d'estar inclosos en la programació didàctica del departament, i els alumnes n'han d'estar informats.

Els referents per comprovar el grau d'adquisició de les competències i d'assoliment dels objectius de l'etapa en l'avaluació són els criteris d'avaluació i els estàndards d'aprenentatge avaluable. Els professors han de decidir si els alumnes han assolit els objectius i han aconseguit l'adequat grau d'adquisició de les competències, els criteris d'avaluació i els estàndards d'aprenentatge corresponents.

L'avaluació de l'aprenentatge dels alumnes ha de ser contínua, segons la normativa establerta, sempre tenint en compte l'assistència regular a classe i la participació en les diferents activitats proposades pels professors de la matèria.

S'ha d'avaluar la capacitat dels alumnes per comprendre el coneixement dels fets, explicar les transformacions econòmiques i socials i apreciar les relacions entre ells, emprar fonts històriques, utilitzar un vocabulari adequat, expressar les idees correctament i establir relacions entre diferents factors. Igualment, en l'avaluació s'ha de parar atenció al domini de la seqüència cronològica i de la dimensió temporal dels fenòmens socials.

Els professors han d'avaluar tant els aprenentatges dels alumnes com els processos d'ensenyament i la seva pròpia pràctica docent. Per dur a terme l'avaluació s'han d'establir indicadors d'assoliment en les programacions didàctiques. Per obtenir en

cada moment una informació vàlida i fiable de l'avaluació és convenient que els professors utilitzin els mètodes i els instruments més adequats; entre altres, poden ser útils l'observació directa, els registres, la revisió del quadern d'aula, la valoració de treballs, de proves escrites o orals, etc.

A més de recollir informació sobre els processos i dificultats dels alumnes, la finalitat de l'avaluació és valorar tots els aspectes relacionats amb el procés d'aprenentatge; així, s'ha d'avaluar, entre altres aspectes, l'actuació dels professors, les activitats dutes a terme, la seqüenciació, la programació, el material emprat, etc.

El paper dels docents

Aconseguir que tots els joves desenvolupin al màxim les seves capacitats, en un marc de qualitat i equitat, és una de les principals tasques de la docència actual.

Entre les funcions dels professors destaquen la programació i l'ensenyament de la matèria; l'avaluació del procés d'aprenentatge dels alumnes i dels processos d'ensenyament; la direcció i l'orientació de l'aprenentatge dels alumnes i el suport del seu procés educatiu, en col·laboració amb les famílies, i la investigació, l'experimentació i la millora contínua dels processos d'ensenyament. També indica la normativa que s'ha d'adaptar el currículum i l'acció educativa a les circumstàncies específiques en què els centres es desenvolupen, informar les famílies i aconseguir que els pares s'impliquin en l'educació dels fills.

Participació de les famílies

La normativa educativa estableix que les famílies són les primeres responsables de l'educació dels fills i, per això, el sistema educatiu ha de comptar amb la família i confiar en les seves decisions. Les famílies haurien de col·laborar i comprometre's amb la feina quotidiana dels fills, ja que de les famílies depèn també l'èxit del procés d'ensenyament-aprenentatge.

Contribució de l'assignatura al desenvolupament de les competències

Comunicació lingüística

— Assoliment i ús de forma adequada del llenguatge històric, imprescindible per descriure esdeveniments i processos històrics.

- Capacitat per comprendre textos i informació, sabent trobar les diferències entre les idees principals i les secundàries.
- Realització d'exposicions orals i escrites coherents, amb un ús de la sintaxi i el lèxic correctes, per dur a terme comentaris de documents de diferent format (textos, imatges, mapes, gràfics...) referents a un fet històric.
- Disposició per al diàleg crític i constructiu, com a eina per a la convivència i la interacció amb els companys.

Competència matemàtica i competències bàsiques en ciència i tecnologia

- Ús d'eines matemàtiques (magnituds, percentatges, taxes) que serveixin d'ajuda en l'anàlisi i la descripció d'una època de la història contemporània.
- Aplicació del mètode científic per elaborar tasques en què facin observacions, estableixin hipòtesis i obtenguin conclusions, amb l'objectiu de prendre decisions.
- Associació de l'aparició de noves tecnologies i avenços científics amb les millores en les condicions de vida al llarg de la història.

Competència digital

- Ú correcte del llenguatge específic digital a les aplicacions informàtiques.
- Utilització de les tecnologies de la informació i la comunicació per cercar, obtenir i processar la informació, de manera crítica, és a dir, acarar-la, avaluar-ne la fiabilitat i adequació, i transformar-la en coneixement.
- Producció de continguts a través del mitjà informàtic en diferents formats (text, àudio, vídeo, imatges), utilitzant els programes/aplicacions que millor s'adaptin a la realització de tasques.
- Utilització de les tecnologies de la informació i la comunicació per a la interacció professor-alumne a través de plataformes o programes digitals (Moodle, aula virtual, blogs...).
- Respecte pels principis ètics en l'ús de les fonts informàtiques i reconeixement dels riscos associats a l'ús de recursos en línia i l'addicció a determinats aspectes de la tecnologia digital.
- Valoració de la selecció d'informació de manera crítica, considerant la fiabilitat de les fonts de les quals procedeix.
- Motivació per l'aprenentatge i la millora fent ús de les tecnologies.

Aprendre a aprendre

- Reconeixement dels processos necessaris per a l'aprenentatge partint del que sap i organització del seu propi aprenentatge a través de la gestió del temps i de la informació d'una manera eficaç.
- Obtenció d'estratègies de planificació amb què poder resoldre una tasca, supervisar el propi treball i avaluar els resultats obtinguts.
- Assoliment del fet que l'alumne se senti protagonista del procés i el resultat de l'aprenentatge, a través de la motivació i la curiositat per aprendre.
- Curiositat per aprendre basant-se en experiències vitals i prèvies per utilitzar i aplicar nous coneixements.

Competències socials i cíviques

- Comprensió dels diferents codis de conducta de les societats a través de l'estudi de la història contemporània.
- Identificació de conceptes ètics (*igualtat, no-discriminació, democràcia, drets humans...*) en les diferents èpoques i societats al llarg de la història espanyola.
- Realització de debats de contingut històric, en què es respectin les diferències i se superin els prejudicis, per manifestar solidaritat i participar en la presa de decisions de forma democràtica.

Sentit d'iniciativa i esperit emprenedor

- Realització de projectes, mostrant creativitat i imaginació a l'hora de planificar-los, analitzar-los, organitzar-los i gestionar-los.
- Utilització de debats sobre temes d'història contemporània per saber comunicar-se, presentar i negociar de manera argumentada.
- Adquisició d'un pensament crític i del sentit de responsabilitat.

Consciència i expressions culturals

- Coneixement del patrimoni històric i artístic i reconeixement dels diferents estils i gèneres artístics, tant històrics com actuals.
- Aplicació de diferents habilitats de pensament amb sensibilitat i sentit estètic per comprendre valorar, emocionar-se i gaudir de les obres artístiques i les manifestacions culturals.
- Respecte per la diversitat cultural, el diàleg entre cultures i societats.
- Interès, estima, respecte, gaudi i valoració crítica de les obres artístiques i culturals.

– Potenciació de la iniciativa, la creativitat i la imaginació mitjançant la realització de tasques que suposin una recreació, innovació i transformació.

Objectius específics

L'ensenyament de la història del món contemporani al primer curs del batxillerat té els objectius següents:

1. Identificar els principals processos i els esdeveniments històrics més rellevants del món contemporani, situar-los en el temps i en l'espai i assenyalar la importància que tenen en relació amb fets del present.
2. Reconèixer els components econòmics, socials, polítics, tecnològics i culturals que caracteritzen els esdeveniments històrics, així com els trets més significatius, les relacions que mantenen i els factors que els han conformat.
3. Conèixer les coordenades internacionals a escala europea i mundial dels segles XIX i XX per entendre les relacions entre els estats durant aquesta època i les implicacions que suposen.
4. Analitzar les situacions i els problemes del present des d'una perspectiva global, considerant tant els seus orígens com les relacions d'interdependència que mantenen.
5. Valorar positivament els conceptes de *democràcia*, *llibertat* i *solidaritat* enfront dels problemes socials actuals, assumir el compromís de defensar els valors que representen i combatre les situacions de discriminació i injustícia, especialment les que es relacionen amb els drets humans i la pau.
6. Concebre la història com a disciplina científica i l'anàlisi històrica com un procés en constant reconstrucció d'acord amb les necessitats de la societat i utilitzar aquest coneixement per argumentar les pròpies idees, revisar-les de manera crítica i contrastar-les amb noves informacions a fi de corregir estereotips i prejudicis.
7. Elaborar hipòtesis de treball dels processos històrics estudiats procedents de tot tipus de fonts: la pròpia realitat, les fonts històriques, els mitjans de comunicació o les tecnologies de la informació i la comunicació.
8. Saber comunicar les tasques elaborades i les conclusions obtingudes amb un llenguatge correcte i utilitzant el vocabulari i la terminologia històrica adequats.
9. Planificar i elaborar breus treballs d'indagació, síntesi o iniciació a la recerca històrica, en grup o individualment, en què es puguin emprar les diferents fonts primàries i secundàries i valorar el paper de les fonts i els diferents enfocaments utilitzats pels historiadors.

10. Saber analitzar la successió de fets i la possible simultaneïtat d'aquests mitjançant el domini de la cronologia i el temps històric.

Continguts, criteris d'avaluació i estàndards d'aprenentatge avaluable

BLOC 1. L'ANTIC RÈGIM
Continguts
Trets de l'Antic Règim. Transformacions a l'Antic Règim: economia, població i societat. Revolucions i parlamentarisme a Anglaterra. El pensament de la Il·lustració. Relacions internacionals: l'equilibri europeu. Manifestacions artístiques del moment.
Criteris d'avaluació / Estàndards d'aprenentatge avaluable
1. Definir els trets de l'Antic Règim i descriure'n els aspectes demogràfics, econòmics, polítics, socials i culturals. <i>1.1. Extreu els trets de l'Antic Règim d'un text proposat que els contingui.</i> <i>1.2. Obté i selecciona informació escrita i gràfica rellevant, utilitzant fonts primàries o secundàries, relativa a l'Antic Règim.</i> 2. Distingir les transformacions a l'Antic Règim i enumerar les que afecten l'economia, la població i la societat. <i>2.1. Classifica els trets de l'Antic Règim en aspectes demogràfics, econòmics, polítics, socials i culturals.</i> <i>2.2. Explica les transformacions de l'Antic Règim que afecten l'economia, la població i la societat.</i> <i>2.3. Analitza l'evolució dels trets de l'Antic Règim del segle XVII i el segle XVIII.</i> 3. Explicar el parlamentarisme anglès del segle XVII, resumir les característiques essencials del sistema i valorar el paper de les revolucions per assolir les transformacions necessàries per aconseguir-lo. <i>3.1. Descriu les característiques del parlamentarisme anglès a partir de fonts històriques.</i> <i>3.2. Descriu les revolucions angleses del segle XVII com a formes que promouen el canvi polític de l'Antic Règim.</i> 4. Relacionar les idees de la Il·lustració amb el liberalisme de començament del segle XIX i establir elements de coincidència entre ambdues ideologies. <i>4.1. Enumera i descriu les idees de la Il·lustració i les idees del liberalisme de començament del segle XIX.</i> 5. Descriure les relacions internacionals de l'Antic Règim i demostrar la idea d'equilibri europeu.

- 5.1. Situa a mapes d'Europa els diversos països o regnes segons els conflictes en què intervenen.
6. Diferenciar manifestacions artístiques de l'Antic Règim i seleccionar-ne les obres més destacades.
- 6.1. Distingeix i caracteritza obres d'art del rococó.
7. Esquematitzar els trets de l'Antic Règim utilitzant diferents tipus de diagrames.
- 7.1. Elabora mapes conceptuals que expliquen els trets característics de l'Antic Règim.
8. Utilitzar el vocabulari històric amb precisió i inserir-lo en el context adequat.
- 8.1. Estableix les semblances i les diferències entre les idees de la Il·lustració i el liberalisme de començament del segle XIX.

BLOC 2. LES REVOLUCIONS INDUSTRIALS: CONSEQÜÈNCIES SOCIALS

Continguts

Revolució o revolucions industrials: característiques.
Transformacions tècniques i noves fonts d'energia.
Canvis deguts a la revolució industrial: transports, agricultura, població (migracions i el nou concepte de *ciutat*).
El protagonisme de la Gran Bretanya i l'extensió del procés d'industrialització a altres zones d'Europa. La industrialització extraeuropea.
L'economia industrial: pensament i primeres crisis.
El naixement del proletariat i l'organització de la classe obrera: orígens del sindicalisme i corrents de pensament. Els partits polítics obrers.

Criteris d'avaluació / Estàndards d'aprenentatge avaluable

1. Descriure les revolucions industrials del segle XIX i establir-ne els trets característics i les conseqüències socials.
  - 1.1. Identifica les causes de la primera revolució industrial.
  - 1.2. Explica raonadament l'evolució cap a la segona revolució industrial.
2. Obtenir i seleccionar informació de fonts bibliogràfiques o en línia que permeti explicar les revolucions industrials del segle XIX.
  - 2.1. Analitza comparativament i esquemàticament les dues revolucions industrials.
3. Identificar els canvis en els transports, l'agricultura i la població que varen influir en la revolució industrial del segle XIX o que en varen ser una conseqüència.
  - 3.1. Assenyala els canvis socials més rellevants del segle XIX i els associa al procés de la revolució industrial.
  - 3.2. Descriu la ciutat industrial britànica a partir d'un plànol.
  - 3.3. Identifica en imatges els elements propis de la vida en una ciutat industrial del segle XIX.
4. Enumerar els països que varen iniciar la industrialització, localitzar-los adequadament i establir les regions en què es produeix aquest avenç.
  - 4.1. Localitza en un mapa els països industrialitzats i les regions industrials corresponents.
5. Analitzar les característiques de l'economia industrial i els corrents de pensament

que pretenen millorar la situació dels obrers del segle XIX.

5.1. *Compara els corrents de pensament social de l'època de la revolució industrial: socialisme utòpic, socialisme científic i anarquisme.*

5.2. *Distingeix i explica les característiques dels diversos tipus d'associacionisme obrer.*

6. Utilitzar el vocabulari històric amb precisió i inserir-lo en el context adequat.

6.1. *Explica les causes i les conseqüències de les crisis econòmiques i les possibles solucions a aquestes crisis a partir de fonts històriques.*

6.2. *Analitza, a partir de fonts historiogràfiques, aspectes que expliquen el desenvolupament econòmic del sector industrial dels primers països industrialitzats.*

6.3. *Comenta mapes que expliquen l'evolució de l'extensió de les xarxes de transport: ferrocarril, carreteres i canals.*

BLOC 3. LA CRISI DE L'ANTIC RÈGIM

Continguts

El naixement dels Estats Units.

La Revolució Francesa de 1789: aspectes polítics i socials.

L'Imperi napoleònic.

El Congrés de Viena i l'absolutisme, i les revolucions liberals o burgeses de 1820, 1830 i 1848.

El nacionalisme: unificacions d'Itàlia i Alemanya.

Cultura i art: Europa entre el neoclassicisme i el romanticisme.

La independència de les colònies hispanoamericanes.

Criteris d'avaluació / Estàndards d'aprenentatge avaluable

1. Analitzar l'evolució política, econòmica, social, cultural i de pensament que caracteritza la primera meitat del segle XIX, i distingir els fets, els personatges i els símbols d'aquest període i enquadrar-los en cada una de les variables analitzades.

1.1. *Elabora eixos cronològics amb els esdeveniments de la primera meitat del segle XIX representats de forma diacrònica i sincrònica.*

2. Descriure les causes i el desenvolupament de la independència dels Estats Units i establir-ne les causes més immediates i les etapes.

2.1. *Identifica jerarquies causals en la Guerra d'Independència dels Estats Units a partir de fonts historiogràfiques.*

3. Explicar, a partir d'informació obtinguda a diferents fonts bibliogràfiques i a Internet, la Revolució Francesa de 1789, incloent-hi les causes, el desenvolupament i les conseqüències.

3.1. *Explica les causes de la Revolució Francesa de 1789.*

3.2. *Explica esquemàticament el desenvolupament de la Revolució Francesa.*

4. Identificar l'Imperi napoleònic, localitzar-ne l'expansió europea i establir-ne les conseqüències.

- 4.1. *Identifica en un mapa històric l'extensió de l'Imperi napoleònic.*
5. Analitzar la transcendència per a Europa del Congrés de Viena i la restauració de l'absolutisme i identificar les conseqüències que va tenir per als diversos països implicats.
- 5.1. *Analitza les conclusions del Congrés de Viena i les idees que s'hi varen defensar i les relaciona amb les conseqüències que se'n varen derivar.*
6. Identificar les revolucions burgeses de 1820, 1830 i 1848 i relacionar-ne les causes i el desenvolupament.
- 6.1. *Compara les causes i el desenvolupament de les revolucions de 1820, 1830 i 1848.*
7. Conèixer el procés d'unificació d'Itàlia i d'Alemanya a partir de l'anàlisi de fonts gràfiques i escrites.
- 7.1. *Descriu i explica la unificació d'Itàlia i la d'Alemanya a partir de fonts gràfiques.*
8. Descobrir les manifestacions artístiques de començament del segle XIX, obtenir informació de mitjans bibliogràfics o d'Internet relacionada amb aquestes manifestacions i presentar-la adequadament.
- 8.1. *Estableix les característiques pròpies de la pintura, l'escultura i l'arquitectura del neoclassicisme i del Romanticisme a partir de fonts gràfiques.*
9. Analitzar la independència d'Hispanoamèrica utilitzant fonts gràfiques.
- 9.1. *Elabora un eix cronològic explicatiu de la independència de les colònies hispanoamericanes al començament del segle XIX.*

BLOC 4. LA DOMINACIÓ EUROPEA DEL MÓN I LA PRIMERA GUERRA MUNDIAL

Continguts

Evolució dels principals estats a Europa, Amèrica i Àsia:
L'Anglaterra victoriana.
França: la Tercera República i el Segon Imperi.
L'Alemanya bismarckiana, l'Imperi austrohongarès i Rússia.
Els Estats Units: des de la Guerra Civil fins a començament del segle XX.
El Japó: transformacions de final del segle XIX.
L'expansió colonial dels països industrialitzats: causes, colonització i repartiment d'Àsia, d'Àfrica i d'altres enclavaments colonials i conseqüències.
La pau armada: Triple Aliança i Triple Entesa.
La Primera Guerra Mundial: causes, desenvolupament i conseqüències.

Criteris d'avaluació / Estàndards d'aprenentatge avaluable

1. Descriure les transformacions i els conflictes sorgits a final del segle XIX i començament del segle XX i distingir-ne el desenvolupament i els factors desencadenants.
- 1.1. *Elabora un diagrama en què exposa les cadenes causals i els processos dins el període que*

va de final del segle XIX a començament del XX.

2. Analitzar l'evolució política, social i econòmica dels principals països europeus i del Japó i els Estats Units a final del segle XIX i presentar informació que expliqui aquesta evolució.

2.1. *Elabora un eix cronològic amb fets que expliquen l'evolució, durant la segona meitat del segle XIX, d'Anglaterra, França, Alemanya, l'Imperi austrohongarès, Rússia, els Estats Units i el Japó.*

2.2. *Explica a partir d'imatges les característiques que permeten identificar l'Anglaterra victoriana.*

2.3. *Analitza textos relatius a l'època de Napoleó III a França.*

2.4. *Identifica i explica raonadament els fets que converteixen Alemanya en una potència europea durant el mandat de Bismarck.*

3. Descriure l'expansió imperialista d'europeus, japonesos i nord-americans a final del segle XIX i establir-ne les conseqüències.

3.1. *Identifica i explica raonadament les causes i les conseqüències de l'expansió colonial de la segona meitat del segle XIX.*

3.2. *Localitza en un mapamundi les colònies de les diferents potències imperialistes.*

4. Comparar sintèticament els diferents sistemes d'aliances del període de la pau armada.

4.1. *Describeu les aliances dels països més destacats durant la pau armada.*

5. Distingir els esdeveniments que condueixen a la declaració de les hostilitats de la Primera Guerra Mundial i descriure'n les etapes i les conseqüències.

5.1. *Identifica les causes de la Primera Guerra Mundial a partir de fonts històriques o historiogràfiques.*

5.2. *Comenta símbols commemoratius vinculats a la Primera Guerra Mundial.*

6. Localitzar fonts primàries i secundàries (a biblioteques, Internet, etc.), extreure'n informació d'interès i valorar-ne críticament la fiabilitat.

6.1. *Analitza i explica les diferents etapes de la Gran Guerra a partir de mapes històrics.*

7. Utilitzar el vocabulari històric amb precisió i inserir-lo en el context històric de final del segle XIX i començament del XX.

7.1. *Extreu conclusions de gràfics i imatges sobre les conseqüències de la Primera Guerra Mundial.*

BLOC 5. EL PERÍODE D'ENTREGUERRES, LA SEGONA GUERRA MUNDIAL I LES SEVES CONSEQÜÈNCIES

Continguts

Economia, societat i cultura de l'època: els anys vint.

La Revolució Russa, la formació i el desenvolupament de l'URSS

Tractats de pau i reajustament internacional: la Societat de Nacions.

Els Estats Units i la crisi de 1929: la Gran Depressió i el New Deal.
Europa occidental: entre la reconstrucció i la crisi.
Els feixismes europeus i el nazisme alemany.
Les relacions internacionals del període d'entreguerres: girs cap a la guerra.
Orígens del conflicte i característiques generals.
Desenvolupament de la guerra.
Conseqüències de la guerra.
L'antisemitisme: l'Holocaust.
La preparació de la pau i l'ONU.

criteris d'avaluació / Estàndards d'aprenentatge avaluable

1. Reconèixer les característiques del període d'entreguerres i inserir-les en els aspectes polítics, econòmics, socials o culturals corresponents.
  - 1.1. *Explica les característiques del període d'entreguerres a partir de manifestacions artístiques i culturals de començament del segle XX.*
2. Esquematitzar el desenvolupament de la Revolució Russa de 1917, reconèixer-ne les etapes i els protagonistes més significatius i establir-ne les conseqüències.
  - 2.1. *Identifica i explica algunes de les causes de la Revolució Russa de 1917.*
  - 2.2. *Compara la Revolució Russa del febrer de 1917 amb la de l'octubre de 1917.*
3. Identificar els tractats de pau de la Primera Guerra Mundial i l'aparició de la Societat de Nacions com una conseqüència d'aquests tractats.
  - 3.1. *Explica els acords dels tractats de pau de la Primera Guerra Mundial i n'analitza les conseqüències a curt termini.*
  - 3.2. *Analitza el paper que juga la Societat de Nacions en les relacions internacionals a partir de fonts històriques.*
4. Explicar la Gran Depressió i descriure'n els factors desencadenants i les influències en la vida quotidiana.
  - 4.1. *Interpreta imatges de la Gran Depressió.*
  - 4.2. *Comenta gràfics que expliquen la crisi econòmica de 1929.*
5. Reconèixer la transcendència dels feixismes europeus com a ideologies que varen conduir al desencadenament de conflictes en el panorama europeu del moment.
  - 5.1. *Compara el feixisme italià i el nazisme alemany.*
  - 5.2. *Distingeix símbols dels feixismes europeus de la primera meitat del segle XX.*
  - 5.3. *Analitza, a partir de diferents fonts contraposades, les relacions internacionals anteriors a l'esclat de la Segona Guerra Mundial.*
6. Establir les etapes del desenvolupament de la Segona Guerra Mundial i distingir les que varen afectar Europa de les que varen afectar els Estats Units i el Japó.
  - 6.1. *Identifica i explica les causes desencadenants de la Segona Guerra Mundial a partir de fonts històriques.*

6.2. *Explica les etapes de la Segona Guerra Mundial tant al front europeu com a la guerra del Pacífic.*

6.3. *Analitza el desenvolupament de la Segona Guerra Mundial a partir de mapes històrics.*

7. Analitzar el paper de la guerra mundial com a element transformador de la vida quotidiana.

7.1. *Describeix les conseqüències de la Segona Guerra Mundial.*

8. Obtenir i seleccionar informació escrita i gràfica rellevant, utilitzant fonts primàries o secundàries, relativa tant al període d'entreguerres com a la Segona Guerra Mundial i la postguerra.

8.1. *Analitza imatges que expliquen l'Holocaust duit a terme per l'Alemanya nazi.*

8.2. *Sintetitza textos que expliquen la intervenció de l'ONU en les relacions internacionals i en afers relacionats amb la descolonització.*

BLOC 6. EVOLUCIÓ I ENFRONTAMENTS DE DOS MONS DIFERENTS

Continguts

La formació del bloc comunista enfront del bloc capitalista: la Guerra Freda.

Evolució de l'economia mundial de postguerra.

Característiques socials i culturals de dos models polítics diferents: comunisme i capitalisme.

Els Estats Units i l'URSS com a models. Les dues superpotències. Conflictes: de la Guerra Freda a la coexistència pacífica i la distensió.

Criteris d'avaluació / Estàndards d'aprenentatge avaluable

1. Descriure els fets polítics, econòmics, socials i culturals que expliquen l'aparició dels dos blocs antagònics, classificar-los i presentar-los adequadament.

1.1. *Localitza en un mapa els països que formen el bloc comunista i els que formen el bloc capitalista.*

2. Distingir fets que expliquen l'enfrontament entre el bloc comunista i el capitalista revisant les notícies dels mitjans de comunicació de l'època.

2.1. *Identifica i explica els conflictes de la Guerra Freda a partir d'un mapa històric.*

3. Interpretar la Guerra Freda, la coexistència pacífica i la distensió i les conseqüències que se'n deriven i indicar esdeveniments que exemplifiquen cada una d'aquestes etapes de les relacions internacionals.

3.1. *Selecciona símbols i imatges que s'identifiquen amb el món capitalista i amb el món comunista.*

4. Analitzar el model capitalista i el comunista des del punt de vista polític, social, econòmic i cultural i comparar-los.

4.1. *Explica algunes característiques de l'economia capitalista a partir de gràfics.*

4.2. *Describeix raonadament i comparativament les diferències entre el món capitalista i el món comunista.*

5. Identificar la materialització dels models comunista i capitalista i exemplificar-la amb una selecció de fets que varen afectar les dues grans superpotències (l'URSS i els Estats Units) durant aquest període.

5.1. *Explica algunes característiques de l'economia comunista a partir de gràfics.*

5.2. *Identifica formes polítiques del món occidental i del món comunista.*

6. Localitzar fonts primàries i secundàries (a biblioteques, Internet, etc.), extreure'n informació d'interès i valorar críticament la fiabilitat d'aquesta informació segons l'origen.

6.1. *Elabora presentacions de textos, imatges, mapes i gràfics que expliquen qualssevol dels blocs.*

7. Utilitzar el vocabulari històric de la Guerra Freda amb precisió i inserir-lo en el context adequat.

7.1. *Extreu conclusions de textos, imatges, mapes i gràfics que expliquen l'evolució dels dos blocs enfrontats en la Guerra Freda i assenyala a quin bloc pertanyen i alguns motius que expliquen aquesta pertinença.*

BLOC 7. LA DESCOLONITZACIÓ I EL TERCER MÓN

Continguts

Orígens, causes i factors de la descolonització.

Desenvolupament del procés descolonitzador: el paper de l'ONU.

El Tercer Món i el Moviment de Països No Alineats: problemes dels països del Tercer Món.

Les relacions entre els països desenvolupats i els no desenvolupats: el naixement de l'ajuda internacional.

Criteris d'avaluació / Estàndards d'aprenentatge avaluable

1. Explicar els motius i els fets que condueixen a la descolonització i establir les causes i els factors que expliquen aquest procés.

1.1. *Localitza en un mapa les zones afectades per la descolonització i els conflictes que s'hi produeixen.*

2. Descriure les etapes i les conseqüències dels processos descolonitzadors, identificar les que afecten unes colònies o unes altres i indicar fets i personatges significatius de cada procés.

2.1. *Describeu de forma raonada les diferents causes i factors que desencadenen i expliquen el procés de descolonització.*

2.2. *Identifica i compara les característiques de la descolonització d'Àsia i d'Àfrica.*

3. Analitzar el subdesenvolupament del Tercer Món i establir les causes que l'expliquen.

3.1. *Analitza les característiques dels països del Tercer Món a partir de gràfics.*

4. Definir el paper de l'ONU en la descolonització i analitzar informació que

demostrí les seves actuacions.

4.1. *Explica les actuacions de l'ONU en el procés descolonitzador a partir de fonts històriques.*

5. Valorar el naixement de l'ajuda internacional i l'aparició de les relacions entre els països desenvolupats i els subdesenvolupats, reproduir les formes d'ajuda al desenvolupament i descriure les formes de neocolonialisme dins la política de blocs.

5.1. *Explica l'evolució de les relacions entre els països desenvolupats i els països en vies de desenvolupament i compara l'ajuda internacional amb la intervenció neocolonialista.*

6. Obtenir i seleccionar informació de fonts primàries o secundàries, analitzar-ne la credibilitat i considerar-ne la presentació gràfica o escrita.

6.1. *Localitza en un mapa els països del Tercer Món.*

6.2. *Analitza textos i imatges del Moviment de Països No Alineats i dels països subdesenvolupats.*

7. Ordenar cronològicament els principals fets que intervenen en el procés descolonitzador i descriure'n les conseqüències a partir de diferents fonts d'informació, en línia o bibliogràfiques.

7.1. *Elabora línies del temps que relacionen fets polítics, econòmics i socials dels països capitalistes, comunistes i del Tercer Món.*

BLOC 8. LA CRISI DEL BLOC COMUNISTA

Continguts

L'URSS i les democràcies populars.

La irrupció de Mikhaïl Gorbatxov: *perestroika* i *glasnost*. La desintegració de l'URSS: la CEI-Federació Russa i les noves repúbliques exsoviètiques.

La caiguda del mur de Berlín i l'evolució dels països de l'Europa central i oriental.

El problema dels Balcans. La guerra de Iugoslàvia.

Criteris d'avaluació / Estàndards d'aprenentatge avaluables

1. Descriure la situació de l'URSS a final del segle XX i indicar-ne els trets més significatius des d'una perspectiva política, social i econòmica.

1.1. *Localitza en un mapa les repúbliques exsoviètiques i els diferents països formats després de la caiguda del mur de Berlín.*

1.2. *Elabora un eix cronològic amb els esdeveniments que expliquen la desintegració de l'URSS, la formació de la CEI i l'aparició de les repúbliques exsoviètiques.*

1.3. *Compara, utilitzant mapes de situació, els països dels Balcans des dels anys 80 fins a l'actualitat.*

2. Resumir les polítiques de M. Gorbatxov esmentant les disposicions concernents a la *perestroika* i a la *glasnost* i destacar-ne les influències.

2.1. *Describeu els trets polítics i socioeconòmics de l'URSS des de l'època de Bréjnev fins a la de Gorbatxov.*

3. Analitzar la situació creada amb l'aparició de la CEI i les repúbliques

exsoviètiques a partir d'informació que resumeixi les noves circumstàncies polítiques i econòmiques.

3.1. *Elabora un quadre sinòptic sobre la situació política i econòmica de les repúbliques exsoviètiques i la CEI-Federació Russa.*

4. Explicar la caiguda del mur de Berlín i indicar les repercussions que té en els països de l'Europa central i oriental.

4.1. *Analitza imatges que reflecteixen la caiguda del mur de Berlín.*

4.2. *Explica les noves relacions de les repúbliques exsoviètiques amb l'Europa occidental.*

5. Identificar el problema dels Balcans, enumerar les causes que l'expliquen i resumir els fets que configuren el desenvolupament de conflictes en aquesta zona.

5.1. *Describeu comparativament l'evolució política dels països de l'Europa central i oriental després de la caiguda del mur de Berlín.*

5.2. *Describeu i analitza les causes, el desenvolupament i les conseqüències de la guerra dels Balcans, especialment a Iugoslàvia.*

6. Obtenir i seleccionar informació de diverses fonts (bibliogràfiques, Internet) que expliqui els diversos fets que determinen la crisi del bloc comunista.

6.1. *Duu a terme una recerca guiada a Internet per explicar de manera raonada la dissolució del bloc comunista.*

BLOC 9. EL MÓN CAPITALISTA A LA SEGONA MEITAT DEL SEGLE XX

Continguts

Pensament i cultura de la societat capitalista a la segona meitat del segle XX: l'estat del benestar.

El procés de construcció de la Unió Europea: de les Comunitats Europees a la Unió Europea. Objectius i institucions.

Evolució dels Estats Units: dels anys 60 als anys 90.

El Japó i els nous països asiàtics industrialitzats.

Criteris d'avaluació / Estàndards d'aprenentatge avaluables

1. Distingir els postulats que defensa la cultura capitalista de la segona meitat del segle XX i descriure les línies de pensament i els objectius aconseguits.

1.1. *Enumera les línies del pensament econòmic del món capitalista de la segona meitat del segle XX.*

2. Descriure l'estat del benestar i fer referència a les característiques significatives que influeixen en la vida quotidiana.

2.1. *Identifica raonadament les característiques i els símbols de l'estat del benestar.*

3. Explicar el procés de construcció de la Unió Europea i enumerar les fites més destacades d'aquest procés.

3.1. *Elabora eixos cronològics sobre el procés de construcció de la Unió Europea.*

4. Conèixer els objectius que persegueix la Unió Europea i relacionar-los amb les

institucions que configuren la seva estructura.

4.1. Relaciona raonadament les institucions de la Unió Europea amb els objectius que aquesta persegueix.

5. Descriure l'evolució política, social i econòmica dels Estats Units des dels anys 60 als anys 90 del segle XX i sintetitzar els aspectes que expliquen la transformació de la societat nord-americana i que constitueixen elements originaris de l'estat del benestar.

5.1. Elabora un eix cronològic dels fets més significatius de tipus polític, social i econòmic dels Estats Units des dels anys 60 als anys 90.

5.2. Selecciona i presenta, mitjançant mapes o xarxes conceptuals, informació referida als Estats Units des del 1960 al 2000.

6. Identificar les singularitats del capitalisme del Japó i els nous països industrials asiàtics i descriure'n els trets de caràcter polític, econòmic, social i cultural.

6.1. Descriu raonadament les característiques i els símbols que expliquen aspectes singulars del capitalisme del Japó i de l'àrea del Pacífic.

7. Obtenir i seleccionar informació de diverses fonts (bibliogràfiques, Internet) que expliqui els diversos fets que determinen el món capitalista.

7.1. Explica el model capitalista d'un país amb informació obtinguda d'una recerca guiada a Internet

BLOC 10. EL MÓN ACTUAL DES D'UNA PERSPECTIVA HISTÒRICA

Continguts

La caiguda del mur de Berlín i els atemptats de Nova York: la globalització i els mitjans de comunicació. L'amenaça terrorista en un món globalitzat. L'impacte científic i tecnològic.

Europa: repte i unió.

Trets rellevants de la societat nord-americana a començament del segle XXI, després dels atemptats de l'11 de setembre de 2001.

Hispanoamèrica: situació actual. El món islàmic actualment.

L'Àfrica islàmica, subsahariana i sud-africana.

L'Índia i la Xina del segle XX al segle XXI: evolució política, econòmica, social i de mentalitats.

criteris d'avaluació / Estàndards d'aprenentatge avaluable

1. Analitzar les característiques de la globalització i descriure la influència que tenen els mitjans de comunicació sobre aquest fenomen i l'impacte dels mitjans científics i tecnològics en la societat actual.

1.1. Identifica les principals característiques lligades a la fiabilitat i l'objectivitat del flux d'informació existent a Internet i a altres mitjans digitals.

1.2. Extreu conclusions d'imatges i material videogràfic relacionats amb el món actual.

2. Descriure els efectes de l'amenaça terrorista (gihadisme, etc.) sobre la vida quotidiana i explicar-ne les característiques.
  - 2.1. *Duu a terme una recerca guiada a Internet sobre l'amenaça terrorista, les organitzacions que li donen suport, els actes més rellevants (Nova York 11-S, Madrid 11-M, Londres 7-J, etc.), els seus símbols i les repercussions que té en la societat (els ciutadans amenaçats, les associacions de víctimes, la mediació en conflictes, etc.) i analitza i comunica la informació més rellevant.*
3. Resumir els reptes que té la Unió Europea al món actual i distingir els problemes que té per mostrar-se com a zona geopolítica unida davant altres àrees.
  - 3.1. *Identifica els reptes actuals de la Unió Europea a partir de notícies periodístiques seleccionades.*
  - 3.2. *Explica comparativament els desajusts que té la Unió Europea en la relació amb altres països o àrees geopolítiques.*
4. Enumerar els trets rellevants de la societat nord-americana a començament del segle XXI, destacar la transcendència dels atemptats de l'11 de setembre i explicar les transformacions i l'impacte provocats en aquest país.
  - 4.1. *Elabora mapes conceptuals sobre els trets de la societat nord-americana, agrupats en política, societat, economia i cultura.*
5. Analitzar l'evolució política, econòmica, social i cultural d'Hispanoamèrica.
  - 5.1. *Describeu els principals moviments polítics, econòmics, socials i culturals de la Hispanoamèrica actual.*
6. Descriure l'evolució actual del món islàmic i resumir-ne els trets econòmics, polítics, religiosos i socials.
  - 6.1. *Enumera i explica els trets econòmics, polítics, religiosos i socials del món islàmic i localitza en un mapa els països que en formen part actualment.*
7. Analitzar l'evolució dels països d'Àfrica i distingir i relacionar les seves zones geoestratègiques.
  - 7.1. *Compara aspectes econòmics, polítics, religiosos i socials dels principals països del continent africà.*
8. Resumir l'evolució de la Xina i l'Índia des de final del segle XX i seleccionar-ne trets polítics, econòmics, socials i de mentalitats.
  - 8.1. *Compara aspectes econòmics, polítics, religiosos i socials de la Xina i l'Índia.*
  - 8.2. *Compara aspectes econòmics, polítics, religiosos i socials de països emergents d'Àsia i d'Àfrica.*
9. Obtenir i seleccionar informació de diverses fonts (bibliogràfiques, Internet) que expliqui els diversos fets que determinen el món actual.
  - 9.1. *Elabora un breu informe sobre les relacions entre immigració i globalització a partir de fonts històriques.*